

Quickscan Wet natuurbescherming Ontwikkeling Julianalaan en Beatrixlaan te Wijhe

COLOFON

BUREAU FAUNAX B.V.

Tijnjedyk 89

8936 AC Leeuwarden

0683772548

info@faunax.nl

www.faunax.nl

Lid van Netwerk Groene Bureaus

Quickscan Wet natuurbescherming Ontwikkeling Julianalaan en Beatrixlaan te Wijhe

Leeuwarden, juni 2022

In opdracht van:

Sammax b.v.

Uitvoering:

Bureau FaunaX B.V.

Veldwerk en rapportage:

Dhr. R. Fokker

Autorisatie:

Dhr. J. Groen

Foto's voorpagina:

Impressie van het plangebied.

**© Bureau FaunaX B.V.. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding:
Bureau FaunaX B.V. (2022). Quickscan Wet natuurbescherming/Ontwikkeling Julianalaan en Beatrixlaan te Wijhe.
Rapport 22027. Bureau FaunaX B.V., Leeuwarden.**

Disclaimer: In deze rapportage worden de resultaten van een onafhankelijk onderzoek behandeld. Bureau FaunaX B.V. heeft een adviserende rol en spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het plan waarop dit onderzoek betrekking heeft. Dit onderzoek is zo zorgvuldig en nauwkeurig mogelijk uitgevoerd. Het voorkomen van beschermde soorten is echter onvoorspelbaar. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Wanneer deze rapportage, op wat voor manier dan ook, wordt aangepast en/of aangevuld door een partij anders dan Bureau FaunaX B.V., verliest deze rapportage zijn validiteit en geldigheid. Op dit onderzoek zijn onze algemene voorwaarden van toepassing, zoals gedeponereerd bij de Kamer van Koophandel te Leeuwarden.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Onderzoeksopzet	2
1.4	Karakteristiek plangebied en planvoornemen.....	3
2	RESULTATEN QUICKSCAN	4
2.1	Flora.....	4
2.2	Vogels	4
	Jaarrond beschermde vogelnesten	4
2.3	Zoogdieren	8
	Vleermuizen	8
	Overige zoogdieren.....	9
2.4	Reptielen.....	10
2.5	Amfibieën	11
2.6	Vissen	11
2.7	Ongewervelden	11
2.8	Gebiedsbescherming.....	11
	Stikstofgevoeligheid.....	12
2.9	Houtopstanden	13
3	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	14
3.1	Overzicht beschermde soorten	14
3.2	Effectbespreking en aanbevelingen.....	14
	Algemene broedvogels.....	14
	Jaarrond beschermde nesten (huismus en gierzwaluw)	14
	Vleermuizen (verblijfplaatsen).....	15
	Steenmarter	15
	Stikstofuitstoot.....	15
	Zorgplicht	15
3.3	Overzicht vervolgstappen.....	16
4	LITERATUUR EN BRONNEN.....	17
	BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING	- 1 -
	Wnb Soortbescherming.....	- 1 -
	Vogels en verstoring	- 1 -
	Vrijgestelde soorten provincie Overijssel	- 1 -
	Voorwaarden vrijstellingen	- 2 -
	Zorgplicht art 1.11 Wnb.....	- 3 -

Wnb Gebiedsbescherming	- 3 -
Natura 2000-gebieden	- 3 -
Wnb Houtopstanden	- 3 -
NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur	- 4 -

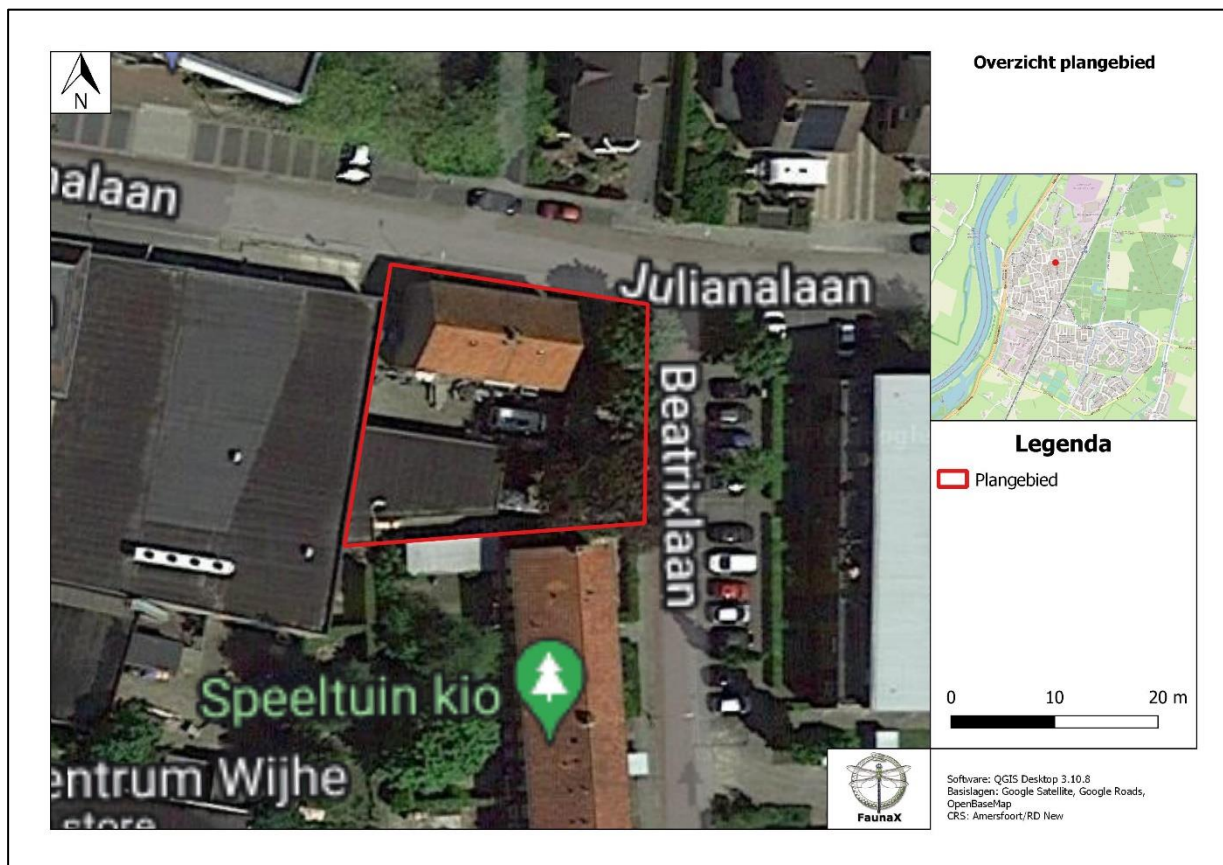
1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Men is voornemens om de gebouwen op de hoek van de Julianalaan en de Beatrixlaan te slopen om hier in de plaats een uitbreiding voor de naastgelegen supermarkt in de vorm van een magazijn met daarboven een vijftal appartementen te realiseren. Ruimtelijke plannen zoals deze dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving.

Zo dient te worden onderzocht of als gevolg van de uitvoering van het plan sprake is van effecten op wettelijk beschermde soorten flora en fauna en/of natuurgebieden (Natura 2000), alsook in het kader van houtopstanden. Om hierin inzicht te krijgen wordt in eerste instantie een ecologische Quicksan uitgevoerd. Bij dit onderzoek wordt een inschatting gemaakt van de (mogelijk) binnen de invloedssfeer van het project aanwezige beschermde natuurwaarden en de effecten van de voorgenomen plannen op deze waarden.

Voor meer informatie over de Wet natuurbescherming (Wnb) en de handelwijze wordt verwezen naar Bijlage I. De verwachting is dat de Omgevingswet en de Omgevingsverordening 2022 vanaf 1 juli 2022 in werking zullen treden.

Figuur 1.1. Het plangebied (rood omlijnd) te Wijhe.

1.2 Doel

Deze ecologische beoordeling geeft, voor zover mogelijk, antwoord op de volgende vragen:

1. Komen binnen het plangebied (biotopen van) onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten voor?
2. Komen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden beschermde natuurgebieden voor?
3. Wat zijn de mogelijke effecten van de werkzaamheden op deze beschermde natuurwaarden en -gebieden, zowel tijdens de realisatie als na afloop hiervan?
4. Voor welke soorten en hun leefgebied wordt de wet mogelijk overtreden en in hoeverre kunnen overtredingen vermeden, dan wel verzacht worden?
5. Wat zijn de te ondernemen vervolgstappen met betrekking tot het voorkomen van schade aan beschermde soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden?

Voor het beantwoorden van deze vragen zijn, naast de verzamelde gegevens tijdens het veldonderzoek, ook andere bronnen geraadpleegd. Zie hiervoor de bronnenlijst in hoofdstuk 4.

1.3 Onderzoeksopzet

Soorten

In opdracht van Sammax b.v. heeft Bureau FaunaX B.V. het planvoornemen door middel van een ecologische Quickscan getoetst aan de natuurwetgeving. Deze Quickscan heeft bestaan uit een bureaustudie en een veldbezoek gebaseerd op ecologisch inzicht (expert judgement). Een ecologische Quickscan of beoordeling is meestal de eerste stap van ecologisch onderzoek en is bedoeld om een inschatting te maken van de mogelijke effecten op eventueel aanwezige beschermde flora en fauna en/of natuurgebieden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Het veldonderzoek voor deze Quickscan is uitgevoerd op donderdag 19 mei 2022 en vond plaats onder warme weersomstandigheden (18°C, windkracht 2, licht bewolkt). Dit onderzoek bestond uit een visuele inspectie van het plangebied, waarbij is gelet op de aanwezigheid van (of sporen van) beschermde soorten en op de eventuele aanwezigheid van geschikt leefgebied van deze soorten.

Gebieden - Natura 2000

Behalve dat onderzocht wordt welke soorten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden kunnen voorkomen, wordt ook gecontroleerd of er sprake kan zijn van negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt middels een grove analyse op basis van de geplande werkzaamheden en de relevante afstand tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden.

Houtopstanden

Onder de Wet natuurbescherming worden ook houtopstanden beschermd. Er wordt gecontroleerd in welke mate er sprake is van kap en of hier een meld- en/of herplantingsplicht aan de orde kan zijn.

Overige gebiedsbescherming

Naast de Wet natuurbescherming zijn er nog meer regelgevingen die ingaan op het beschermen van de natuur in Nederland. Dit zijn veelal provinciale stukken, al dan niet als uitvoeringsorgaan vanuit rijksbeleid. Het gaat hierbij om regelgeving omtrent het Natuurnetwerk Nederland, ganzenfoeragegebieden en weidevogelgebieden. Deze toetsing stipt kort aan of er sprake kan zijn van een conflict tussen de provinciale regelgevingen en het geplande initiatief.

1.4 Karakteristiek plangebied en planvoornemen

Het plangebied bestaat uit de hoek van de Julianalaan en de Beatrixlaan te Wijhe. Op deze hoek staat een tweetal woningen op de percelen Julianalaan 6 en 8. Tevens bevindt zich hier een bestaand achterpand en een drietal bomen. De omgeving van het planvoornemen wordt gekenmerkt door de bebouwde kom van Wijhe.

Het planvoornemen bestaat uit het slopen van de bestaande bebouwing, om in de plaats hiervan een uitbreiding voor de westelijk gelegen supermarkt in de vorm van een magazijn met daarboven een vijftal appartementen te realiseren. Voor zover bekend wordt het drietal bomen binnen het planvoornemen niet aangetast. Ook wordt een trafo aan de zuidzijde van het plangebied niet aangetast.

Figuur 1.2. Een impressie van het plangebied.

2 RESULTATEN QUICKSCAN

2.1 Flora

Binnen het plangebied werden soorten aangetroffen als paardenbloem, kleeftkruid, straatgras en een drietal esdoorns. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen, noch is het geschikte biotoop hiervoor aanwezig. De onder de Wnb beschermde plantensoorten stellen veelal kritische eisen aan hun standplaatsen. Aan deze eisen wordt binnen het plangebied niet voldaan. De omstandigheden zijn te voedselrijk.

Figuur 2.1. Impressie van de flora in het plangebied met v.l.b.n.r.o.: paardenbloem, kleeftkruid, esdoorn en straatgras.

- De aanwezigheid van beschermde plantensoorten kan uitgesloten worden op basis van habitateigenschappen.

2.2 Vogels

Jaarrond beschermde vogelnesten

Roofvogels en uilen

Nesten van vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn bevinden zich over het algemeen in volgroeide bomen en/of bossen, zoals ooievaarsnesten en horsten van roofvogels. Vaak worden oude kraaien- of eksternesten gebruikt door roofvogels en uilen. In de bomen binnen en vlak buiten het plangebied werden geen nesten aangetroffen. De aanwezigheid van jaarrond beschermde boomnesten kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Gebouwbroeders

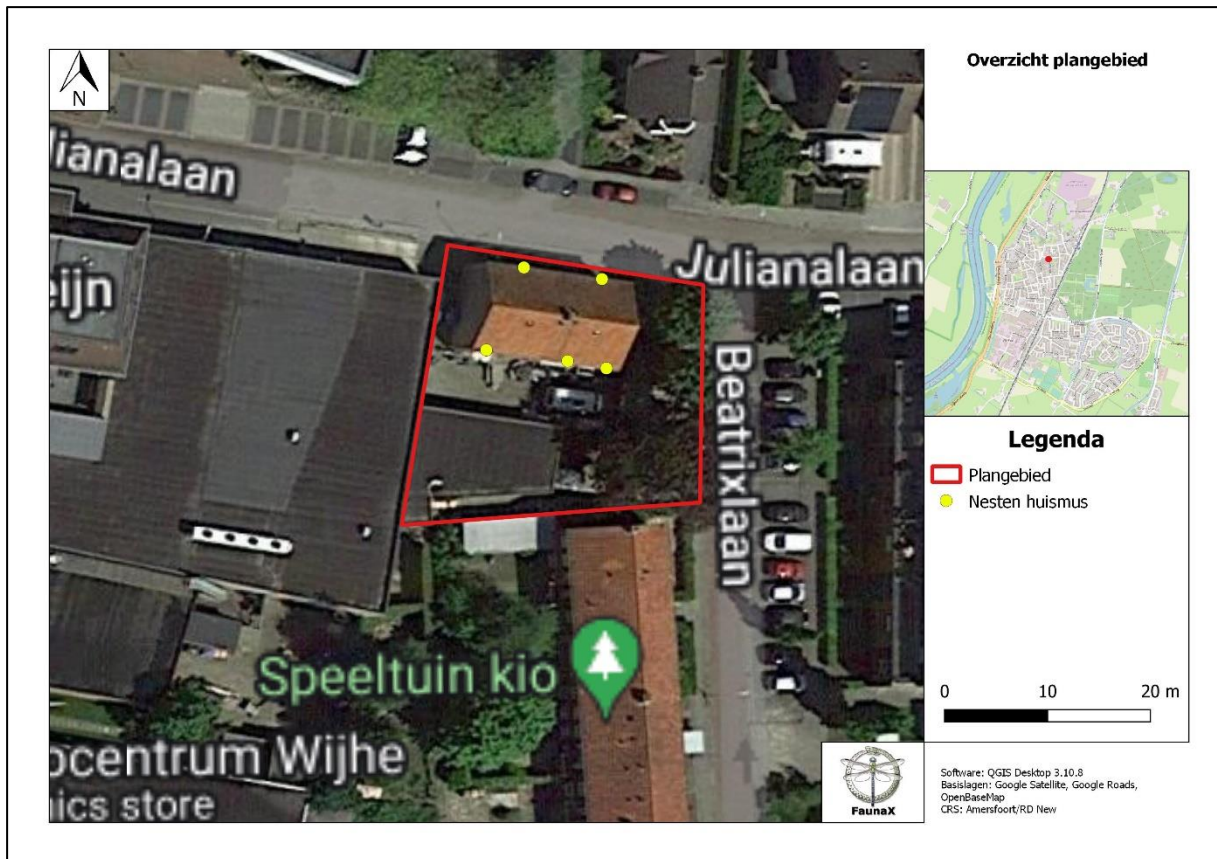
Naast boomnesten is het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van soorten die over het algemeen in gebouwen tot broeden komen, zoals de huismus, gierzwaluw en kerkuil.

Huisumus

Ten tijde van het veldbezoek werden binnen het plangebied huismussen waargenomen, welke bij ruimten onder de onderste rij dakpannen aan zowel de voor- als achterzijde van de twee te slopen woningen in en uit vlogen. Ook werd territoriale zang van huismussen waargenomen. Op basis van deze waarnemingen zijn vijf jaarrond beschermde nesten van huismussen vastgesteld binnen het plangebied (figuur 2.3). De aanwezigheid van meer jaarrond beschermde huismusnesten in andere delen van het dak van de te slopen panden kan niet op voorhand worden uitgesloten.

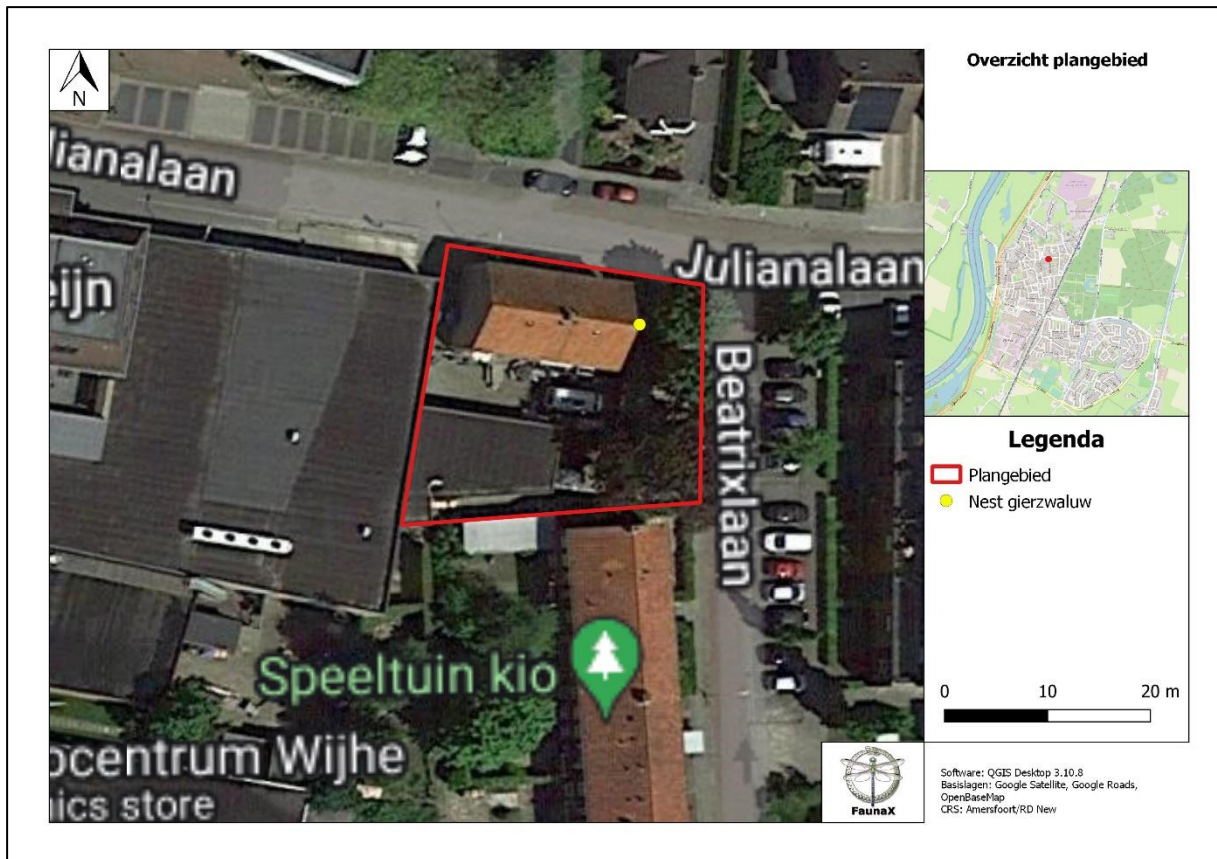
Figuur 2.2. Ten tijde van het veldbezoek werden in- en uitvliegende huismussen, evenals territoriaal zingende huismussen waargenomen binnen het plangebied.

Figuur 2.3. Een overzicht van de locaties van vijf vastgestelde huismusnesten binnen het plangebied.

Gierzwaluw

Gierzwaluwen zijn van nature kliffenbroeders die op grote hoogte broeden en door de jaren steeds meer gebruik zijn gaan maken van bebouwing. Omdat het hiernaast een koloniebroeder is, heeft de soort een voorkeur voor locaties waar (relatief hoge) bebouwing dicht op elkaar staat. In het geval van het plangebied is hier sprake van. Dit werd ten tijde van het veldbezoek bevestigd door een tweetal gierzwaluwen dat vlucht nam uit de beginnokvorst op het dak van Julianalaan 8 (figuur 2.4.). Op basis van deze waarneming is één jaarrond beschermd nest van gierzwaluw binnen het plangebied vastgesteld. De aanwezigheid van meer nesten van gierzwaluwen in overige delen van het dak van de te slopen panden kan niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.4. Ten tijde van het veldbezoek werd één jaarrond beschermd nest van gierwaluw vastgesteld binnen het plangebied.

Figuur 2.5. De locatie van het vastgestelde gierwaluwnest en één van de twee uitvliegende gierwaluwen.

De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van andere gebouw broedende vogelsoorten kan op voorhand worden uitgesloten. Zo zijn er geen voor kerkuilen geschikte verblijfplaatsen, noch braakballen van deze soort aangetroffen binnen het plangebied.

- Ten tijde van het veldbezoek zijn vijf jaarrond beschermde nesten van huismussen en één jaarrond beschermd nest van gierwaluw vastgesteld binnen het plangebied. De aanwezigheid van meer nesten van deze soorten binnen het plangebied kan **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van overige jaarrond beschermde nesten binnen het plangebied kan wel op voorhand worden uitgesloten.

Overige (broed)vogelsoorten

Naast de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten is het plangebied ook beoordeeld op waarden voor broedvogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. De nesten van deze soorten zijn uitsluitend beschermd tijdens het broedproces. Het plangebied biedt kansen voor diverse soorten broedvogels. Zo kunnen soorten als houtduif tot broeden komen in de bomen binnen het plangebied. Hoewel deze bomen binnen het planvoornemen niet worden aangetast, bevinden deze zich wel binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Daarnaast kunnen soorten als spreeuw in de te slopen woningen tot broeden komen.

- Binnen het plangebied kunnen tevens andere vogelsoorten tot broeden komen, waarvan de nesten geen jaarronde bescherming genieten, maar wel beschermd zijn tijdens het broedproces (grofweg 15 maart - 15 juli).

2.3 Zoogdieren

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Vleermuizen verblijven in Nederland over het algemeen in bomen, in gebouwen of in andere kunstmatige bouwwerken. In bomen verblijven vleermuizen vaak in oude spechtengaten of gaten die binnenin een boom zijn doorgerot als het gevolg van bijvoorbeeld het afbreken van takken. De bomen binnen het plangebied zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van voor vleermuizen geschikte holten. Deze werden niet aangetroffen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in boomholten binnen het plangebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. werden er jaarrond beschermde nesten van huismussen en gierzwaluwen aangetroffen in ruimten onder de gegolfde dak- en nokpannen van de te slopen woningen. Deze en vergelijkbare ruimten zijn tevens geschikt bevonden als verblijfplaatsen van vleermuizen (figuur 2.6). Het kan daarnaast niet worden uitgesloten dat de daklagen en spouwmuren van de te slopen woningen toegankelijk zijn voor vleermuizen via deze ruimten. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de twee te slopen woningen kan derhalve niet op voorhand worden uitgesloten. Uit de omgeving van het plangebied zijn recente (<10 jaar) waarnemingen van de gebouw-bewonende soorten baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis bekend (bron: NDFF).

Figuur 2.6. Ruimtes onder de gegolfde dak- en nokpannen van de twee te slopen woningen zijn geschikt bevonden als verblijfplaatsen van vleermuizen.

Foerageergebieden en vliegroutes

Ook foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd, indien deze van essentieel belang zijn voor de instandhouding van een populatie vleermuizen in de omgeving. Als vliegroutes worden doorgaans lijnvormige landschapselementen gebruikt, zoals bomenlanen, houtwallen, watergangen en gebouwenrijen.

Het plangebied is onderdeel van enkele huizenrijen binnen de bebouwde kom van Wijhe en vormt derhalve waarschijnlijk onderdeel van één of enkele vliegroutes van vleermuizen uit de directe omgeving. Binnen de bebouwde kom van Wijhe is echter sprake van diverse alternatieve vliegroutes voor vleermuizen, bijvoorbeeld andere, vergelijkbare gebouwenrijen. Negatieve effecten op een essentiële vliegroute van vleermuizen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Mede door de aanwezigheid van bomen en een klein perkje rond de te slopen woningen vormt het plangebied mogelijk een klein onderdeel van een groter foerageergebied van diverse vleermuissoorten in de directe omgeving van het plangebied. In de directe omgeving zijn echter diverse vergelijkbare met bomen omringde perkjes en grotere parken aanwezig. Er is derhalve geen sprake van een essentieel (gedeelte van een) foerageergebied van vleermuizen binnen het plangebied. Negatieve effecten op essentieel foerageergebied van vleermuizen als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.

- De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen woningen binnen het plangebied kan **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op een essentiële vliegroute van vleermuizen kunnen wel op voorhand worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op een essentieel foerageergebied van vleermuizen kunnen tevens op voorhand worden uitgesloten.

Overige zoogdieren

Het plangebied is tevens gecontroleerd op de aanwezigheid van (geschikt habitat van) overige beschermde soorten zoogdieren. Uit de nabije omgeving zijn waarnemingen van beschermde zoogdiersoorten, zoals bever, otter en kleine marterachtigen zoals bunzing en wezel bekend (bron: NDFF). Binnen het plangebied is, mede door de ligging hiervan binnen de bebouwde kom van Wijhe, geen sprake van landschapselementen die aan deze beschermde zoogdiersoorten geschikte verblijfplaatsen kunnen bieden. Zo zijn binnen het plangebied geen watergangen aanwezig. Door de afwezigheid van grotere perken, parken of groene tuinen kan ook de aanwezigheid van soorten als wezel naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten. Het enige kleine perkje binnen het plangebied biedt geen geschikte dekking, noch jachtgebied voor deze soort. De aanwezigheid van deze beschermde zoogdiersoorten kan naar ons inzicht op basis van habitateigenschappen op voorhand worden uitgesloten.

De enige uitzondering hierop wordt gevormd door de steenmarter. Deze soort is binnen de provincie Overijssel niet vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen. Steenmarters verblijven geregeld in kunstmatige bouwwerken. Onder andere kruipruimtes, spouwmuren en zolders worden geregeld bewoond door steenmarters. Een opening van slechts 5-6 cm is groot genoeg voor een steenmarter om dit soort ruimtes te betreden (bron: Zoogdierverseniging). In het geval van de te slopen woningen kunnen steenmarters naar de daklaag klimmen en via ruimten onder dakpannen, zoals aangegeven in figuur 2.6 in de woningen komen. Ook kunnen er geschikte doorgangen in muren in de achtertuinen van de woningen zitten. Deze achtertuinen waren op het moment van het veldbezoek niet toegankelijk. Uit de bebouwde kom van Wijhe zijn diverse waarnemingen van steenmarters bekend (figuur 2.7).

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van steenmarters binnen het plangebied kan derhalve niet op voorhand worden uitgesloten.

Figuur 2.7. Uit de bebouwde kom van Wijhe en nabij het plangebied (rood omlijnd) zijn waarnemingen van steenmarters (groene stippen) bekend (bron: NDFD).

Binnen het plangebied kunnen tevens soorten voorkomen die in de provincie Overijssel zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

- De aanwezigheid van verblijfplaatsen van steenmarters binnen het plangebied kan **niet** op voorhand worden uitgesloten.
- De aanwezigheid van overige beschermde zoogdiersoorten binnen het plangebied kan wel op voorhand worden uitgesloten.
- In het plangebied kunnen wel andere licht beschermde soorten voorkomen. Voor deze soorten geldt een provinciale vrijstelling in het geval van ruimtelijke ontwikkelingen, maar geldt wel de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.4 Reptielen

Het plangebied is tevens gecontroleerd op waarden voor beschermde reptielen. De aanwezigheid van alle in Nederland voorkomende beschermde reptielen binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden kan echter op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens (bron: NDFD) en habitateigenschappen.

- De aanwezigheid van leefgebied van beschermde reptielen binnen en vlak buiten het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten op basis van habitateigenschappen en verspreidingsgegevens (bron: NDFD).

2.5 Amfibieën

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor beschermde amfibieën. De aanwezigheid van beschermde amfibieën kan op voorhand worden uitgesloten op basis van verspreidingsgegevens en habitateigenschappen (bron: NDFF). Binnen en vlak buiten het plangebied zijn geen waterlichamen aanwezig. De aanwezigheid van voortplantingswater van soorten als poelkikker en heikikker kan derhalve op voorhand worden uitgesloten. Gezien de afwezigheid van geschikt voortplantingswater op korte afstand van het plangebied, kan ook de aanwezigheid van landhabitat van deze soorten op voorhand worden uitgesloten.

Binnen het plangebied kunnen andere, lichter beschermde amfibieën voorkomen. Hoewel deze soorten zijn vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen, dient men zich wel te houden aan de zorgplicht (zie bijlage I).

- De aanwezigheid van zowel voortplantingshabitat als landhabitat van beschermde amfibieënsoorten binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten.
- Voor andere, licht beschermde, vrijgestelde soorten geldt de zorgplicht (zie Bijlage I).

2.6 Vissen

Het plangebied is gecontroleerd op waarden voor de in Nederland voorkomende groep beschermde zoetwatervissen. Uit de nabije omgeving van het plangebied zijn waarnemingen van de grote modderkruiper bekend (bron: NDFF). Doordat er echter binnen en vlak buiten het plangebied geen wateren voorkomen, kan de aanwezigheid van deze soort op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten op beschermde zoetwatervissen als gevolg van het planvoornemen kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.7 Ongewervelden

De meeste onder de Wnb beschermde soorten ongewervelden, zoals dagvlinders, libellen, mollusken of (water)kevers hebben zeer specifieke habitateisen die in specifieke biotopen worden aangetroffen. Binnen het plangebied is geen sprake van dergelijke biotopen en habitateigenschappen. Zo is er geen geschikt habitat voor waardplanten van beschermde vlinders en zijn er geen waterlichamen aanwezig waarin libellen zich voort kunnen planten. Negatieve effecten op beschermde ongewervelden als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.

- Negatieve effecten op leefgebied van beschermde ongewervelden als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen op voorhand worden uitgesloten.

2.8 Gebiedsbescherming

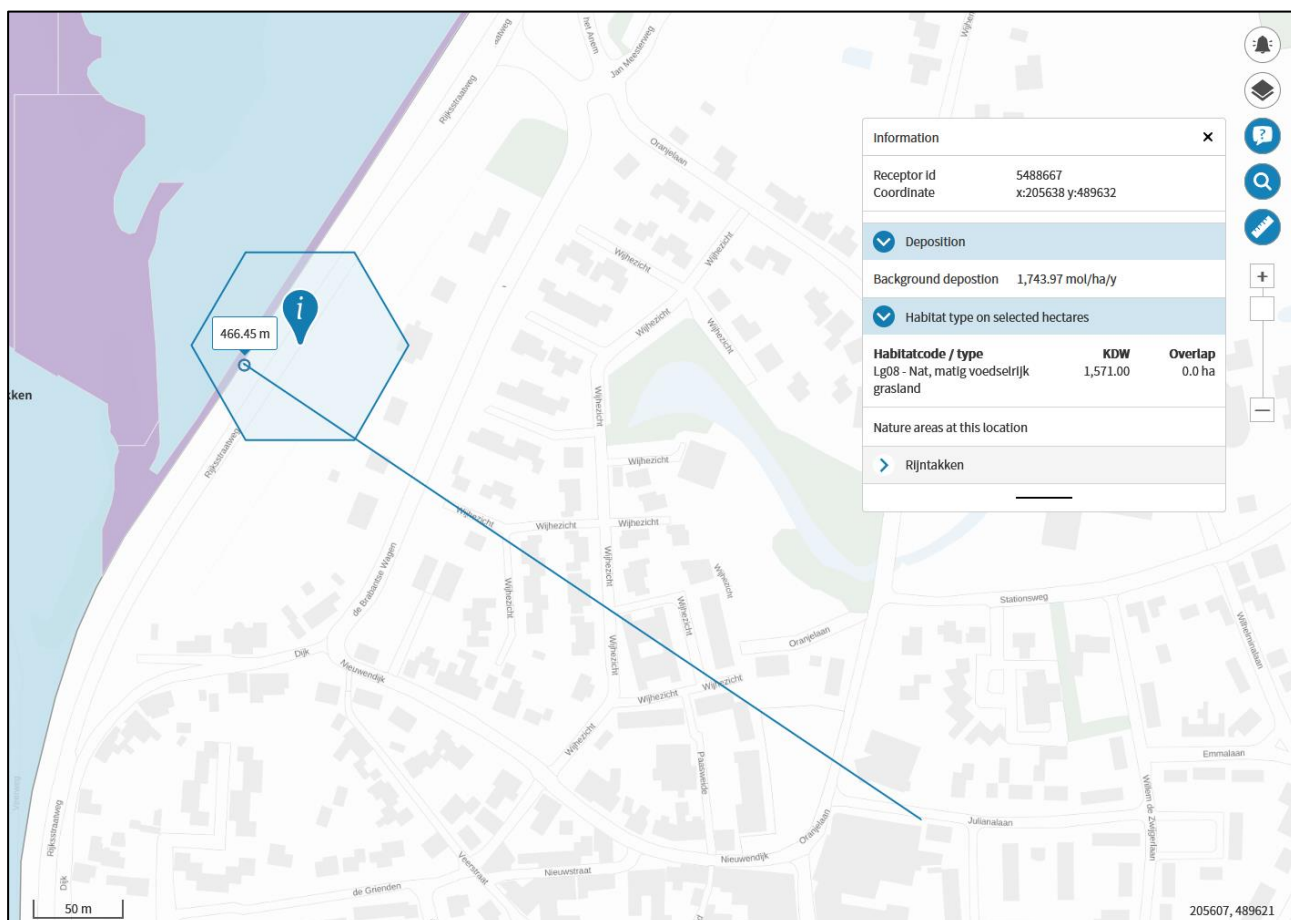
Tijdens de bureaustudie van de door de provincie Overijssel gepubliceerde gegevens zijn geen vormen van gebiedsbescherming naar voren gekomen die betrekking hebben op het plangebied. Het plangebied en de directe omgeving daarvan is geen onderdeel van het NatuurNetwerk Nederland (NNN, voormalige EHS) en Natura2000 en is niet aangewezen als weidevogel of ganzenfoerageergebied (bron: Geoportaal Provincie Overijssel). Negatieve effecten op deze gebieden (met uitzondering van effecten als gevolg van stikstofuitstoot) als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen derhalve op voorhand worden uitgesloten. De Provincie Overijssel is echter bevoegd gezag in dezen.

- Negatieve effecten op beschermde gebieden (anders dan effecten als gevolg van stikstofuitstoot) kunnen naar ons inzicht op voorhand worden uitgesloten.

Stikstofgevoeligheid

Per 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering ingegaan. Deze wet houdt in dat de bouwfase van projecten partiel worden vrijgesteld van de Natura2000-vergunningsplicht. Deze vrijstelling geldt echter niet voor de gebruiksfase van een bouwwerk. Mogelijk valt een gedeelte van de voorgenomen werkzaamheden onder deze partiële vrijstelling.

Binnen een straal van 15 km ligt het plangebied hemelsbreed op circa 470 meter, 6,3 km, 12 km en 14,6 km afstand van de Natura2000-gebieden Rijntakken, Veluwe, Boetelerveld en Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht (bron: Geoportaal Provincie Overijssel). In het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied Rijntakken bevinden zich diverse stikstofgevoelige habitattypen. Het Natura2000-gebied is aangewezen voor een aantal van deze stikstofgevoelige habitattypen, zoals Stroomdalgraslanden, welke zich op 2,4 km afstand van het plangebied bevinden. Stikstofgevoelige habitattypen waar het gebied niet voor is aangewezen bevinden zich dicht bij het plangebied, zoals nat, matig voedselrijk grasland dat zich op 470 meter afstand van het plangebied bevindt. Voor dit laatste habitatype is de achtergronddepositie op verschillende plekken reeds hoger (1744 mol/ha/jaar) dan de kritische depositiewaarde (1571 mol/ha/jaar). Gezien de geringe afstand kunnen we niet uitsluiten dat een AERIUS berekening benodigd is voor de voortgang van de voorgenomen werkzaamheden.

Figuur 2.8. Het plangebied bevindt zich op ca. 470 meter afstand van een stikstofgevoelig habitatype waarvan de kritische depositiewaarde reeds is overschreden.

- Negatieve effecten op stikstofgevoelige habitats in Natura2000-gebieden als gevolg van extra stikstofuitstoot kunnen **niet** op voorhand worden uitgesloten.

2.9 Houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen worden voor zover bekend geen bomen gekapt. Daarnaast bevindt het plangebied zich binnen de bebouwde kom. Er is derhalve geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht. De gemeente Olst-Wijhe is bevoegd gezag in dezen.

- Er is geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht

3 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

3.1 Overzicht beschermde soorten

In onderstaand overzicht worden de aangetroffen en potentieel aanwezige beschermde soorten en hun beschermingsstatus binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden samengevat. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die vaste verblijfplaatsen in stand houdt. In dit overzicht zijn alleen die soorten opgenomen, waarvoor het plangebied onderdeel vormt van hun leefgebied en/of levenscyclus en waarop eventueel in de toekomst geplande werkzaamheden van negatieve invloed kunnen zijn.

Tabel 3.1 Overzicht van aangetroffen en potentieel voorkomende beschermde flora en fauna in en rond het plangebied.

Soortgroep	Soort	Aanwezigheid	Art. 3.1	Art. 3.5	Art. 3.10	Vrijgesteld	Advies
Vogels	Algemene Broedvogels	Ja	X				Werken buiten broedseizoen of onder begeleiding van een ecooloog.
Vogels	Huismus en gierzwaluw	Ja	X				Nader onderzoek en ontheffingsaanvraag.
Zoogdieren	Vleermuizen (verblijfplaatsen)	Mogelijk		X			Nader onderzoek.
Zoogdieren	Steenmarter	Mogelijk			X		Nader onderzoek.
Gebiedsbescherming	Stikstofuitstoot						AERIUS berekening.
Overige soortgroepen	Overige soorten	Ja				X	Zorgplicht.

3.2 Effectbespreking en aanbevelingen

Algemene broedvogels

Binnen het plangebied broedt een merel en kunnen tevens andere vogelsoorten tot broeden komen waarvan de nesten geen jaarronde bescherming genieten, maar wel beschermd zijn wanneer er sprake is van een broedgeval. We adviseren om de voorgenomen werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voor het broedseizoen wordt over het algemeen de periode van 15 maart-15 juli aangehouden. Afhankelijk van de soort en klimatologische omstandigheden kunnen soorten echter eerder of later in het jaar tot broeden komen. Wat voor deze soorten van belang is, is of er sprake is van een broedgeval. Zo ja, dan is deze altijd beschermd.

Jaarrond beschermde nesten (huismus en gierzwaluw)

Binnen het plangebied zijn een vijftal nesten van huismussen en één nest van gierzwaluw vastgesteld. Deze nesten genieten jaarronde bescherming. Het kan niet op voorhand worden uitgesloten dat er meer jaarrond beschermde nesten van huismussen en gierzwaluwen in de woningen aanwezig zijn. We adviseren derhalve nader onderzoek uit te laten voeren om vast te stellen of- en zo ja, hoeveel extra nesten in de woningen aanwezig zijn.

Voor huismus loopt de optimale onderzoeksperiode van 1 april tot 15 mei. Nader onderzoek is echter mogelijk tot 20 juni, indien er vier gerichte bezoeken aan het plangebied worden gebracht, waarvan de Quicksan als één bezoek kan worden gezien. Tussen elk bezoek dienen echter minimaal tien dagen te zitten. Helaas is het dus niet meer mogelijk om dit onderzoek dit jaar conform protocol uit te voeren.

Voor gierzwaluw is de onderzoeksperiode voor het vaststellen van nesten 1 juni tot 15 juli. Binnen deze datumgrenzen dient een drietal gerichte avondbezoeken aan het plangebied te worden gebracht. Ook in dit geval dient een tussenperiode van tien dagen tussen elk veldbezoek te worden aangehouden.

Voor de reeds vastgestelde jaarrond beschermde nesten en eventuele bijkomende nesten die tijdens nader onderzoek kunnen worden vastgesteld dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag, de provincie Overijssel. Deze ontheffing wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er mitigerende en compenserende maatregelen worden uitgevoerd.

Vleermuizen (verblijfplaatsen)

De aanwezigheid van verblijfplaatsen (kraam-, paar-, winter- of zomerverblijven) van de soorten baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en meervleermuis in de woningen binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten. We adviseren nader onderzoek uit te voeren om de aanwezigheid hiervan vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Dit dient te worden uitgevoerd aan de hand van een aantal gerichte bezoeken aan het plangebied met behulp van een batdetector. Het aantal bezoeken en de perioden waarin deze uitgevoerd dienen te worden, wordt bepaald aan de hand van het meest recente vleermuisprotocol. Indien er verblijfplaatsen van vleermuizen worden vastgesteld, dient er voorafgaand aan de werkzaamheden een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag, de provincie Overijssel. Deze ontheffing wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er compenserende en mitigerende maatregelen worden uitgevoerd.

Steenmarter

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van steenmarters in de woningen binnen het plangebied kan niet op voorhand worden uitgesloten. De steenmarter is in de provincie Overijssel niet vrijgesteld voor ruimtelijke ingrepen. We adviseren daarom nader onderzoek uit te voeren om de aanwezigheid hiervan vast te stellen, dan wel uit te sluiten. Dit onderzoek kan gelijktijdig worden uitgevoerd met het onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen, door tijdens deze bezoeken aandacht aan deze soort te besteden. Ook kan er een cameraval worden geïnstalleerd. Indien er verblijfplaatsen van steenmarters worden vastgesteld, dient er voor deze soort een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag, de provincie Overijssel. Deze ontheffing wordt in de regel afgegeven onder de voorwaarde dat er compenserende en mitigerende maatregelen worden uitgevoerd.

Stikstofuitstoot

Het plangebied bevindt zich op ca. 470 meter afstand van stikstofgevoelige habitattypen in het Natura2000-gebied Rijntakken. Op bepaalde plekken zijn de kritische depositiewaarden van deze habitats reeds overschreden. Om de effecten van het planvoornemen op het Natura2000-gebied Rijntakken in beeld te brengen, adviseren we om een AERIUS berekening uit te voeren. De provincie Overijssel is echter bevoegd gezag in dezen en bepaalt of het uitvoeren van een AERIUS berekening benodigd is voor de voortgang van dit project.

Zorgplicht

Er kunnen andere soorten voorkomen in het plangebied waarvoor een vrijstelling geldt in het geval van schade aan deze soorten. De zorgplicht van de Wnb (art. 1.11) schrijft echter voor dat men verplicht is om alles wat redelijkerwijze mogelijk is, te doen of juist te laten om schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan bijvoorbeeld tot uiting worden gebracht door altijd zo te werken, dat dieren kunnen ontsnappen en/of deze te verplaatsen naar een geschikt biotoop in de directe omgeving.

Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland. Mits eventueel aangetroffen dieren de kans krijgen om te vluchten of eventueel aangetroffen dieren worden verplaatst naar een plek in de omgeving die niet onder invloed staat van werkzaamheden, wordt naar ons inzien voldaan aan de zorgplicht. Voor de voorwaarden waaraan de vrijstellingen moeten voldoen in het kader van de soorten waarvoor een vrijstelling geldt, wordt verwezen naar Bijlage I.

3.3 Overzicht vervolgstappen

Het planvoornemen kan zonder bezwaren doorgang vinden binnen de kaders van de vigerende natuurwetgeving, mits aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- **Broedvogels:** werken buiten het broedseizoen (grofweg 15 maart-15 juli).
- **Jaarrond beschermde nesten (huismus en gierzwaluw):** Nader onderzoek en ontheffingsaanvraag.
- **Vleermuizen (verblijfplaatsen):** Nader onderzoek.
- **Steenmarter:** Nader onderzoek.
- **Stikstofuitstoot:** AERIUS berekening.
- **Zorgplicht:** Naleven van de zorgplicht.

4 LITERATUUR EN BRONNEN

Bronnen internet

Kaarten provinciale natuurbeheerplannen Bij12

<https://flamingo.bij12.nl/pnl-viewer/app/PNLNatuurbeheerplan>

Kaartportaal Overijssel

<https://geo.overijssel.nl/viewer/app/master/v1?name=Atlas%20van%20Overijssel>

Kennisdocument Gierzwaluw

<https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.o.pdf>

Kennisdocument Huismus

<https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huisumus-1.o.pdf>

Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)

<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>

Natura 2000-gebieden Nederland

<https://www.naturazoo00.nl/gebieden/>

RAVON

<http://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

SOVON

<https://www.sovon.nl/nl>

Verspreidingsatlas planten FLORON

<http://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

Verspreidingsatlas Zoogdieren

<http://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>

Zoogdiervereniging

www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE I WET- EN REGELGEVING

De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in drie delen: soortbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden.

Wnb Soortbescherming

De Wet natuurbescherming draagt onder andere zorg voor de bescherming van in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet bevat een aantal verbodsbepalingen die ervoor moeten zorgen dat de gunstige staat van instandhouding van alle in het wild levende dier- en plantensoorten zal blijven gewaarborgd.

De Wet natuurbescherming verdeelt beschermde soorten in twee groepen, de Europees beschermde soorten en de nationaal beschermde soorten. De eerste groep bestaat uit strikt beschermde soorten uit de Vogel- en Habitatrichtlijn (art. 3.1 en 3.5). De Vogel- en Habitatrichtlijn zijn richtlijnen van de Europese Unie waarin wordt aangegeven welke diersoorten en welke typen natuurgebieden door de lidstaten dienen te worden beschermd. In de tweede categorie staan de overige (nationaal) beschermde soorten (art. 3.10). Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten (art. 3.10). Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Habitatrichtlijnsoorten. Ook zijn de belangen waaronder ontheffing aangevraagd mag worden, voor de nationaal beschermde soorten uitgebreider dan voor de habitatrichtlijnsoorten.

Vogels en verstoring

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt dat het verboden is om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden om vogels opzettelijk te storen. Dit is echter niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Dit kan dus ook tijdens het broedseizoen het geval zijn, als kan worden aangetoond of beargumenteerd dat de verstoring geen negatieve effecten heeft op (de kansen van) het broedsucces. Of dit van toepassing is hangt af van meerdere factoren, zoals de biologie van een soort, de fase van de broedtijd waarin het broedpaar zich op dat moment bevindt (zoals balts, nestbouw, eieren of jongen) en de mate van verstoring. Een ter zake kundige ecoloog kan in voorkomende gevallen bepalen wat wel of niet geldt als wezenlijke verstoring. In aanvulling op bovenstaande wordt er door de provincies een lijst met vogelsoorten gehanteerd, waarvan de nesten jaarrond bescherming genieten. Binnen deze categorie wordt onderscheid gemaakt in soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en vogels met *mogelijk* jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Vrijgestelde soorten provincie Overijssel

Hoewel de Wet natuurbescherming een nationale wet is, kunnen de provincies (als de bevoegde gezagen) soorten aanwijzen die vrijgesteld kunnen worden van de beschermde status, als het gaat om ruimtelijke ontwikkelingen. Tabel 2.1 geeft een overzicht van de via de Verordening Wet natuurbescherming door de provincie Overijssel vrijgestelde soorten (zoogdieren en amfibieën). De verordening van de Provinciale Staten van Overijssel is te vinden op <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/prb-2017-1927.html>.

Tabel 1. Vrijgestelde soorten Verordening Wet natuurbescherming provincie Overijssel.

Zoogdieren	Amfibieën
Aardmuis	Bastaardkikker
Bosmuis	Bruine kikker
Dwergmuis	Gewone pad
Dwergspitsmuis	Kleine watersalamander
Gewone bosspitsmuis	Meerkikker
Haas	
Huisspitsmuis	
Konijn	
Ondergrondse woelmuis	
Ree	
Rosse woelmuis	
Tweekleurige bosspitsmuis	
Veldmuis	
Vos	
Woelrat	

Voorwaarden vrijstellingen

Zoals gezegd zijn de vrijstellingen onder het bevoegd gezag van de provincie Overijssel, en zijn hiermee geen onderdeel van de Wet natuurbescherming zelf. De provincie heeft de soorten zoals die genoemd zijn in bovenstaande tabel niet zonder meer vrijgesteld, hier zijn voorwaarden aan verbonden. Ten eerste is het van belang dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Ten tweede gelden de vrijstellingen niet in alle situaties. Deze zijn alleen van toepassing als de geplande werkzaamheden onder één van de volgende noemers vallen:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- c. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- d. in het kader van bestendig beheer en onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

Ten derde is een aantal specifieke voorwaarden opgesteld (Bijlage I van de Verordening). Hierbij geldt dat indien sprake is van vangen of doden, alleen gebruik mag worden gemaakt van de in de verordening genoemde middelen en methoden. Dit is vooral van toepassing bij de vrijgestelde zoogdieren. Indien deze in winterslaap zijn en ze worden gevangen, dan moet alles er aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat de overlevingskansen niet worden verminderd als gevolg van het vangen en verplaatsen. Voor amfibieën is het belangrijk te vernemen dat indien deze in winterslaap zijn, het niet is toegestaan ze te vangen (en verplaatsen).

Indien bovengenoemde soorten voorkomen binnen een plangebied, is een ontheffing voor deze soort dus niet nodig.

Zorgplicht art 1.11 Wnb

Echter, dit is niet nodig omdat nog steeds een inspanning wordt geleverd om deze soorten zo min mogelijk schade te doen, zoals is omschreven in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming, meer algemeen bekend als de zorgplicht. Hoewel overtredingen niet strafbaar zijn gesteld, kan het uitvoeren van de zorgplicht wel worden gehandhaafd door toepassing van een bestuursdwang. Dat betekent dat de uitvoerende gedwongen kan worden herstelacties uit te voeren.

Wnb Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming houdt in dat gebieden met belangrijke natuurwaarden wettelijk zijn beschermd. Het gaat hierbij om het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) en Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden

Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor, of verband houden met, het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000-gebieden (Vogel- en/of Habitatrictlijngebieden) en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen vanuit de Wet natuurbescherming getoetst te worden. Deze toetsing vindt enkel plaats in het geval de uitvoering van een project plaatsvindt binnen de invloedssfeer van een N2000-gebied en verwacht wordt dat deze uitvoering (mogelijk) negatieve effecten heeft op soorten of habitattypen waarvoor het N2000-gebied is aangewezen.

Wnb Houtopstanden

De Boswet is in 2015 gewijzigd en per 1 januari 2017 opgenomen in de nieuwe Wet Natuurbescherming. Die wet zal op den duur weer (beleidsneutraal) in de Omgevingswet opgenomen worden. De, voor gemeenten, belangrijkste wijziging van de wet is de beperking in het stellen van regels ten aanzien van houtopstanden buiten de begrenzing zoals aangegeven op de kaart Begrenzing Bebouwde kom Boswet. Dit heeft effect op o.a. gemeentelijk kapbeleid. De provincie heeft, als bevoegd gezag, een provinciale verordening opgesteld voor de uitvoering van de Wet Natuurbescherming. Dat is in overleg met de Overijsselse gemeenten gedaan.

De APV, afd. 3 Het bewaren van houtopstanden, oftewel de kapverordening, vormt de basis voor het nader uitgewerkte kapbeleid. Tevens zijn in de APV regels opgenomen ten aanzien van de Bomenlijst.

De bescherming van arealen bos en houtopstanden valt dus onder de Wnb, mochten deze groter zijn dan 10 are (1000 m²) of bestaan uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom. De gemeente hanteert soms voor 'buiten de bebouwde kom' een andere begrenzing dan voor de Weg- en verkeerswet. Bij twijfel kan hierover bij de gemeente informatie worden aangevraagd. Als de houtopstand groter dan 10 are is of bestaat uit een bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom, dan is er een meld- en herplantingsplicht van hetzelfde areaal bos binnen drie jaar na het kappen hiervan. Niet alle boomsoorten vallen onder deze wetgeving. Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd, indien tenminste een keer per tien jaar wordt geogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd.

NatuurNetwerk Nederland / Ecologische HoofdStructuur

Strikt genomen valt de EHS/NNN niet onder de Wet natuurbescherming aangezien dit bepaald wordt door de provincies en niet door het Rijk.

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur of EHS) maakt onderdeel uit van het rijksbeleid voor het creëren en vormgeven van een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland. De provincies krijgen echter zelf de gelegenheid om dit naar eigen inzicht zo goed mogelijk aan te wijzen, inrichten en beheren.

Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van het NNN plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn.